

tradici náboženské a básnické zkušenosti svého národa, z které vzniklo dílo Máchovo, Erbenovo, Němcové, Otokara Březiny a Jakuba Demla, máme před sebou gigantické básnické výtvořiny cizích literatur, které můžeme uvést jako příklady vrcholných výtvořin křesťanské inspirace.

Zmíním se jenom o Paulu Claudelovi, který je bezesporu největším žijícím básníkem vůbec a jehož dílo je zcela proniklé a živě katolickou obrazností. Je to básník svobody a radosti. Jeho dílo je uskutečněním závratné rovnováhy mezi světem přirozeným a nadpřirozeným, životem a smrtí, krajinou tmy a krajinou světla. Protiklady, kterými se nám zdává svět tragicky roztržen, protiklady lidské svobody a božího zákona, lidské a božské lásky, jednotlivosti a obecnosti, času a věčnosti, spravedlnosti a milosrdenství, jsou v jeho díle spojeny v mohutný akord božího díla, které je dobré, ale nese v boku tragickou ránu rozdvojenosti vůle boží a lidské. Claudel je básník úžasně robustní v duchovním smyslu a všechno, čeho se dotkne jeho slovo, nabývá reality úžasně konkrétní. Jeho dílo sedí pevně jako oblouk románské katedrály, pod jejímiž pilíři je pohřbeno všecko přelidské osobní a částečné.

Paul Claudel se vyjadřuje veršem, ve kterém je cítit rytmus mořských vln a tep lidského srdce, střídavý vdech a výdech stvoření. Druhý veliký tvůrce jeho rodu, Georges Bernanos, vypravuje románové příběhy, psané velmi citlivou, hudební a žhavou prózou. Hloubkou a subtilností psychologické analýzy a schopností vyjádřit naráz celou složitost moderního lidského nitra v jeho proměnlivých stavech a komplikovaných vztazích se vyrovná mistrům moderního románu - Mannovi, Proustovi, Joyceovi -, ale má proti nim navíc ono nenahraditelné něco, z čeho je vylidněn vesmír tamtěch - vědomí a přetrvávání duchovních skutečností; do kterých je člověk chtěj nechtěj vklíněn a které se účastní lidských dějů jako aktivní dramatičtí protagonisté. Každé lidské gesto, sebeubožejší lidský osud má tu jaksi dvojitý význam, promítá se a lomí do dvojího plánu, přesahuje z času do věčnosti. Kdežto vesmír tamtěch žije - přese všechno chvějivé bohatství smyslových reakcí a vysoké hry fantazie - prázdnotou a zoufalstvím, je svět Bernanosův proniknut naději a láskou, zvedá se nad ním klenba skutečností absolutních.

Nelze v této souvislosti pominout velkou norskou básnířku